

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ЧЕТВЕРТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «МАКАРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
CASE OF MAKARENKO v. UKRAINE**

(Заява № 622/11)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

30 січня 2018 року

ОСТАТОЧНЕ

30/04/2018

*Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44
Конвенції. Його текст може підлягати редакційним виправленням.*

У справі «Макаренко проти України»

Європейський суд з прав людини (Четверта секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Вінсент А. Де Гаetano (*Vincent A. De Gaetano*), Голова,
Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),
Пауло Пінто де Альбукерке (*Paulo Pinto de Albuquerque*),
Егідіус Куріс (*Egidijus Kūris*),
Юлія Моток (*Iulia Motoc*),
Карло Ранцоні (*Carlo Ranzoni*),
Жорж Раварані (*Georges Ravarani*), судді

та Маріалена Цирлі (*Marialena Tsirli*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 09 січня 2018 року
постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 622/11), яку 29 грудня 2010 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин України, пан Анатолій Вікторович Макаренко (далі – заявник).

2. Заявника представляв пан А.П. Бущенко, адвокат, який практикує у м. Київ. Уряд України (далі – Уряд) представляв його Уповноважений, на останніх етапах провадження пан І. Ліщина.

3. Заявник скаржився, зокрема, що його затримання та тримання під вартою були незаконними, та що неодноразове продовження строку тримання його під вартою не було обґрунтовано достатніми та відповідними підставами.

4. 07 червня 2011 року про заяву було повідомлено Уряд.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився у 1964 році та проживає у м. Київ.

A. Події, що передували справі

6. Кінець 2008 року та початок 2009 року були ознаменовані конфліктом між Україною та Росією щодо умов постачання газу, у

тому числі ціни, яку сплачувала Україна, та транзитної ціни, встановленої Україною для Росії. Це призвело до того, що на початку січня 2009 року Росія припинила поставки, чим вплинула не тільки на Україну, але й на європейські держави, які залежали від російського газу.

7. 18 січня 2009 року Прем'єр-міністри України та Росії, пані Юлія Тимошенко та пан Володимир Путін, дійшли згоди з метою вирішення конфлікту.

8. 19 січня 2009 року Голови Правлінь газових компаній відповідних країн, НАК «Нафтогаз України» та ВАТ «Газпром» Росії, оформили умови угоди, підписавши контракт на поставку газу на 2009 – 2019 роки. Зокрема, ним передбачався новий підхід до ціноутворення на газ та перехід до прямих договірних відносин (раніше ВАТ «Газпром» постачав газ до України через посередника, «РосУкрЕнерго АТ», зареєстроване в Швейцарії спільне підприємство, 50% якого належало самому ВАТ «Газпром» та ще 50% двом українським бізнесменам через приватну компанію, також зареєстровану в Швейцарії).

9. 20 січня 2009 року перший заступник Голови Правління НАК «Нафтогаз України», Д., та заступник Голови Правління ВАТ «Газпром» підписали ще один договір щодо умов транзиту природного газу територією України. Відповідно до додатку № 1 право вимоги на 11 млрд. куб. м природного газу, імпортованого «РосУкрЕнерго АТ» до України шляхом транзиту було переуступлено НАК «Нафтогаз України».

10. 28 січня 2009 року Президент України, пан Віктор Ющенко, за поданням Прем'єр-міністра призначив заявника Головою Державної митної служби України.

11. 26 лютого 2009 року Д. надіслав заявнику листа із проханням провести митне оформлення природного газу обсягом 11 млрд. куб. м., про який було зазначено у договорі від 20 січня 2009 року, відповідно до яких газ було імпортовано для транзитних цілей.

12. Також 26 лютого 2009 року пан Олександр Турчинов, Перший віце-прем'єр-міністр України, листом звернувся до заявника з вказівкою терміново забезпечити митне оформлення відповідного газу.

13. 27 лютого 2009 року заявник наклав резолюцію на лист Д., зазначивши «[К.] для опрацювання з урахуванням вимог статті 88 Митного кодексу України» (К. обіймав посаду начальника Енергетичної регіональної митниці, а зазначеним положенням законодавства визначались обов'язки та відповідальність декларантів). Того ж дня заявник також наклав резолюцію на лист пана Турчинова, зазначивши «[К.] для опрацювання».

14. 07 лютого 2010 року, обійшовши пані Тимошенко у другому турі виборів, пан Віктор Янукович був обраний Президентом України.

15. 22 березня 2010 року заявник подав у відставку.

16. У невстановлену дату «РосУкрЕнерго АТ» ініціювало провадження в Арбітражному інституті Торгової палати м. Стокгольма, стверджуючи, що газ обсягом 11 млрд. куб. м був його майном і був незаконно експропрійований НАК «Нафтогаз України».

17. 08 червня 2010 року Арбітражний інститут ухвалив рішення на користь «РосУкрЕнерго АТ».

В. Кримінальне провадження щодо заявника та пов'язані з ним події

18. 10 червня 2010 року Службою безпеки України (далі – Служба безпеки) було порушено кримінальну справу проти Д. за підозрою у розтраті майна в особливо великих розмірах через його причетність до газових операцій у січні 2009 року.

19. 22 червня 2010 року працівниками міліції в якості свідка по справі було допитано пана Ш., який у січні 2009 року обіймав посаду заступника начальника відділу митного оформлення Енергетичної регіональної митниці. Він надав ствердну відповідь на запитання, чи було йому відомо про лист Д. від 26 лютого 2009 року, адресований заявнику (див. пункти 11 та 13).

20. 23 червня 2010 року заявник з'явився на допит у якості свідка у справі проти Д. Він був у супроводі адвоката.

21. Допит стосувався двох листів, надісланих заявнику 26 лютого 2009 року, та його дій у зв'язку з ними.

22. Після закінчення допиту заявника о 15 год. 43 хв., слідчий повідомив йому, що проти нього неминуче буде порушено кримінальну справу. Заявник залишався у приміщенні Служби безпеки без застосування до нього будь-яких невідкладних процесуальних дій. Згідно з твердженнями заявника, йому не дозволяли покинути приміщення. Уряд стверджував, що заявник сам вирішив зачекати, поки буде складено постанову про порушення кримінальної справи.

23. Пізніше того ж дня було порушено справу за підозрою у вчиненні ним службової недбалості, що спричинила тяжкі наслідки – злочин, передбачений частиною другою статті 367 Кримінального кодексу (далі – КК, див. пункт 52). Обвинувачення було пов'язано з тим, що він наклав свої резолюції на листах щодо митного оформлення газу, імпортованого шляхом транзиту, не перевірявши законність цих вказівок та завдавши, таким чином, істотної шкоди престижу держави та інтересам «РосУкрЕнерго АТ». Кримінальну справу було об'єднано зі справою проти Д. (див. пункт 18).

24. 23 червня 2010 року о 18 год. 42 хв. заявник підписав постанову про порушення проти нього кримінальної справи, зазначивши, що *de facto* того дня його було затримано з 15 год. 43 хв.

25. Згідно з твердженнями Уряду заявник та його адвокат ознайомлювались з цією постановою з 16 год. 15 хв. до 18 год. 45 хв.

26. О 19 год. 02 хв. слідчий склав протокол затримання заявника із загальним посиленням на пункт 2 статті 106 та статтю 115 Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК, див. пункт 50). Як зазначалось у протоколі, слідством було встановлено, що заявник не мав законних підстав для виконання листа Першого віцепрем'єр-міністра від 26 лютого 2009 року (див. пункт 12). Слідчий також зазначив, що о 18 год. 30 хв. заявнику було роз'яснено його права як підозрюваного. Заявник зазначив у цьому протоколі, що фактичний час його затримання розпочався з 15 год. 43 хв.

27. 23 червня 2010 року о 20 год. 05 хв. заявника було допитано в якості підозрюваного. Він наголосив, що готовий співпрацювати зі слідством, та що його поведінка була бездоганною під час провадження. Він також стверджував, що не було ніяких підстав для його затримання, та що він був готовий сплатити заставу, як запобіжний захід відповідно до КПК.

28. 24 червня 2010 року Печерський районний суд м. Києва (далі – Печерський суд) обрав заявнику запобіжний захід у вигляді взяття під варту на строк два місяці. В якості обґрунтування суд зазначив, що заявник підозрювався у вчиненні тяжкого злочину, за який передбачалось покарання у виді позбавлення волі; що він міг перешкоджати слідчим діям, як шляхом переховування, так і шляхом фальсифікації доказів; та що він міг впливати на свідків, зокрема, з огляду на його зв'язки з колишніми колегами, його високий соціальний статус та матеріальний стан. Більше того, заявник не був працевлаштованим та не мав на своєму утриманні неповнолітніх дітей. Суд, таким чином, залишив без задоволення клопотання п'ятдесяти народних депутатів щодо його звільнення під їхню особисту поруку.

29. Заявник подав апеляційну скаргу, стверджуючи, зокрема, що його затримання було свавільним та не здійснювалось на підставі обґрунтованої підозри, що він вчинив злочин. Більше того, висновки суду щодо ймовірності перешкодження ним слідчим діям були свавільними. Він був державним службовцем із бездоганною репутацією, до цього не мав судимостей, мав міцні родинні зв'язки та постійне місце проживання у м. Київ. Крім того, його поведінка щодо кримінальної справи стосовно газових операцій була бездоганною. У період між 10 червня, датою порушення кримінальної справи щодо Д., та затриманням заявника 23 червня 2010 року, він двічі виїжджав закордон та повернувся до України за власним бажанням; він добросовісно з'явився на допит в якості свідка, як тільки його викликали; та він був готовий сумлінно продовжувати його співпрацю з органами влади. Зрештою, він посилався на запропоноване

народними депутатами взяття на поруки з метою забезпечення його належної процесуальної поведінки.

30. 02 липня 2010 року Апеляційний суд м. Києва (далі – апеляційний суд) залишив без задоволення скаргу заявника щодо запобіжного заходу у вигляді взяття під варту. Зокрема, суд зазначив:

«... особливо великі збитки, завдані «РосУкрЕерго АТ», та існування серйозних наслідків, що виражаються у підриві престижу держави, свідчать про високий ступень небезпечності вчиненого злочину для суспільства, і є основними підставами для обрання А.В. Макаренку запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.»

31. Апеляційний суд також погодився з висновками суду першої інстанції, що у разі звільнення заявника з-під варти, він зможе скористатися своїми зв'язками та матеріальним становищем, щоб вплинути на слідство.

32. 28 липня 2010 року Верховний Суд відмовив у розгляді касаційної скарги заявника у зв'язку з тим, що вона не підлягала розгляду відповідно до законодавства.

33. 30 липня 2010 року заявник оскаржив до Шевченківського районного суду м. Києва (далі – Шевченківський суд) законність його затримання 23 червня 2010 року. Насамперед, він стверджував, що його затримання не підпадало під дію пункту 2 статті 106 КПК і, відповідно, було свавільним та непередбачуваним. Крім того, до його офіційного затримання о 19 год. 02 хв., він вже утримувався у приміщенні Служби безпеки більше ніж три години без будь-яких законних підстав. 27 вересня та 12 жовтня 2010 року Шевченківський суд та апеляційний суд, відповідно, залишили без задоволення скаргу заявника, встановивши, що слідчий діяв відповідно до законодавства.

34. 20 серпня 2010 року Печерський суд продовжив строк тримання заявника під вартою до 10 жовтня 2010 року. Суд зазначив, що ще необхідно було провести низку слідчих дій, та що підстав для скасування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту не було.

35. 27 серпня 2010 року апеляційний суд залишив без задоволення апеляційну скаргу заявника на цю постанову.

36. 25 жовтня 2010 року Верховний Суд відмовив у розгляді касаційної скарги, у зв'язку з тим, що вона не підлягала розгляду відповідно до законодавства.

37. 30 вересня 2010 року Службою безпеки дії заявника було перекваліфіковано зі службової недбалості, злочину, передбаченого частиною другою статті 367 КК, на умисне зловживання службовим становищем, злочин, передбачений частиною третьою статті 364 КК (див. пункти 51, 52).

38. 06 жовтня 2010 року Печерський суд продовжив строк тримання заявника під вартою до 23 жовтня 2010 року, посилаючись, головним чином, на ті самі аргументи, що наводились раніше.

39. 12 жовтня 2010 року апеляційний суд залишив без змін рішення суду першої інстанції.

40. 13 жовтня 2010 року заявника було повідомлено про завершення досудового слідства та надано доступ до матеріалів справи.

41. 22 жовтня та 09 грудня 2010 року, а також 05 січня, 07 лютого та 09 березня 2011 року апеляційний суд продовжував строк тримання заявника під вартою на один місяць (останнього разу строк тримання під вартою було продовжено до 10 квітня 2011 року) з огляду на необхідність заявнику та його адвокату додаткового часу для вивчення матеріалів справи, які склались з сорока восьми томів. У всіх цих постановках апеляційний суд зазначав, що він взяв до уваги «обставини справи, відомості в цілому про особу обвинуваченого, тяжкість злочину ... та відсутність будь-яких підстав для зміни [обраного йому] запобіжного заходу на більш м'який».

42. 01 квітня 2011 року заявник подав клопотання про звільнення під підписку про невиїзд. Він зазначив, що під час тримання під вартою значно погіршився стан його здоров'я, що він потребував спеціалізованого медичного обстеження та допомоги у зв'язку з його хворобами серцево-судинної системи, проте у слідчому ізоляторі не було кардіолога.

43. 13 квітня 2011 року адвокат заявника звернувся до Генеральної прокуратури зі скаргою, що строк тримання заявника під вартою, встановлений постановою суду, закінчився 10 квітня 2011 року. Відповідно він клопотав про негайне звільнення заявника. За цією скаргою не було вжито жодних дій.

44. 14 квітня 2011 року Печерським судом було проведено попередній розгляд справи заявника. Суд вирішив залишити без змін обраний заявнику запобіжний захід у вигляді взяття під варту, встановивши, що жодних підстав для його зміни не було. Заявник знову подав клопотання про звільнення, аналогічне тому, яке він подавав 01 квітня 2011 року (див. пункт 42), однак у постанові суду жодних посилань на нього не було.

45. 26 квітня 2011 року Печерським судом було повернуто справу до Генеральної прокуратури для проведення додаткової перевірки, оскільки на той момент, 11 квітня 2011 року, останньою було порушено кримінальну справу проти колишньої прем'єр-міністра Тимошенко за підозрою у зловживанні владою у зв'язку з підписанням газових контрактів у січні 2009 року (див. пункт 7). Суд встановив, що фактичні обставини цієї справ були аналогічними до справи заявника.

46. 05 липня 2011 року апеляційний суд звільнив заявника під підписку про невиїзд.

47. 20 липня 2012 року Печерський суд визнав заявника винним за всіма пунктами обвинувачення та призначив йому покарання у виді

позбавлення волі на чотири роки зі звільненням від відбuvання покарання.

48. Сторони не повідомили Суд про подальший розвиток у кримінальній справі проти заявника. Із публічно доступних матеріалів вбачається, що 03 березня 2014 року Печерським судом заявника було звільнено від покарання та визнано таким, що не має судимості.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

A. Конституція 1996 року

49. Стаття 29, що стосується цієї справи, передбачає:

«Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою. ...

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання. ...»

B. Кримінально-процесуальний кодекс 1960 року (далі – КПК, чинний на час подій)

50. Відповідні положення цього Кодексу передбачали:

Стаття 106. Затримання органом дізнання підозрюваного у вчиненні злочину

«Орган дізнання вправі затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі, лише при наявності однієї з таких підстав:

(1) коли цю особу застали при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;

(2) коли очевидці, в тому числі й потерпілі, прямо вкажуть на дану особу, що саме вона вчинила злочин;

(3) коли на підозрюваному або на його одязі, при ньому або в його житлі буде виявлено явні сліди злочину.

При наявності інших даних, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, її може бути затримано лише в тому разі, коли ця особа намагалася

втекти, або коли вона не має постійного місця проживання, або коли не встановлено особи підозрюваного. ...»

Стаття 115. Затримання слідчим підозрюваного у вчиненні злочину

«Слідчий вправі затримати ... особу, підозрювану у вчиненні злочину, за підставами і в порядку, передбаченими [статтею] 106 ... цього Кодексу. ...»

Стаття 148. Мета і підстави застосовування запобіжних заходів

«Запобіжні заходи застосовуються до підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого з метою запобігти спробам ухилитися від дізнання, слідства або суду, перешкодити встановленню істини у кримінальній справі або продовжити злочинну діяльність, а також для забезпечення виконання процесуальних рішень.

Запобіжні заходи застосовуються за наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений, підсудний, засуджений буде намагатися ухилитися від слідства і суду або від виконання процесуальних рішень, перешкоджати встановленню істини у справі або продовжувати злочинну діяльність. ...»

Стаття 149. Запобіжні заходи

«Запобіжними заходами є:

- (1) підписка про невиїзд;
- (2) особиста порука;
- (3) порука громадської організації або трудового колективу;
- (3-1) застава;
- (4) взяття під варту; ...

Тимчасовим запобіжним заходом є затримання підозрюваного, яке застосовується з підстав і в порядку, передбачених статтями 106, 115, 165-2 цього Кодексу.»

Стаття 165-2. Порядок обрання запобіжного заходу

«На стадії досудового розслідування справи запобіжний захід, не пов'язаний з триманням під вартою, обирає орган дізнання, слідчий, прокурор.

Якщо орган дізнання, слідчий вважає, що є підстави для обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, він вносить за згодою прокурора подання до суду. ...

Подання має бути розглянуто протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання підозрюваного чи обвинуваченого.

Якщо в поданні ставиться питання про взяття під варту особи, яка перебуває на волі, суддя вправі своєю постановою дати дозвіл на затримання підозрюваного, обвинуваченого і доставку його в суд під вартою. Затримання в цьому випадку не може продовжуватися більше сімдесяти двох годин; а в разі коли особа перебуває за межами населеного пункту, в якому діє суд, - не більше сорока восьми годин з моменту доставки затриманого в цей населений пункт.

Після одержання подання суддя ... вивчає матеріали кримінальної справи, представлені органами дізнання, слідчим, прокурором, допитує підозрюваного чи обвинуваченого, а при необхідності бере пояснення в особи, у провадженні якої перебуває справа, вислуховує думку прокурора, захисника, якщо він з'явився, і виносить постанову:

1) про відмову в обранні запобіжного заходу [у вигляді взяття під вартою], якщо для його обрання немає підстав;

2) про обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

Відмовивши в обранні запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, суд вправі обрати підозрюваному, обвинуваченому запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою.

На постанову судді до апеляційного суду прокурором, підозрюваним, обвинуваченим, його захисником чи законним представником протягом трьох діб з дня її винесення може бути подана апеляція. Подача апеляції не зупиняє виконання постанови судді.

Якщо для обрання затриманому запобіжного заходу необхідно додатково вивчити дані про особу затриманого чи з'ясувати інші обставини, які мають значення для прийняття рішення з цього питання, то суддя вправі продовжити затримання до десяти, а за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого – до п'ятнадцяти діб, про що виноситься постанова. У разі, коли така необхідність виникне при вирішенні цього питання щодо особи, яка не затримувалася, суддя вправі відкласти його розгляд на строк до десяти діб і вжити заходів, спроможних забезпечити на цей період її належну поведінку або своєю постановою затримати підозрюваного, обвинуваченого на цей строк.»

С. Кримінальний кодекс 2001 року (далі – КК, у редакції, чинній на час подій)

51. Частиною третьою статті 364 за зловживання владою або службовим становищем, якщо вони вчинені працівником правоохоронного органу, та якщо вони спричинили тяжкі наслідки, передбачалось покарання у виді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатись певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

52. Відповідно до частини другої статті 367 за службову недбалість, якщо вона спричинила тяжкі наслідки, передбачалось покарання у виді позбавлення волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та зі штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

53. Заявник скаржився за пунктами 1 та 3 статті 5 Конвенції, що його незаконно та свавільно було позбавлено свободи, та що національні суди не надали відповідних та достатніх підстав щодо його тримання під вартою. Відповідні частини положень, на які посилався заявник, передбачають:

«1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;

...

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту «с» пункту 1 цієї статті, ... йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судові засідання.»

A. Прийнятність

54. Суд зазначає, що ця частина заяви не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути визнана прийнятною.

B. Суть

1. Скарги за пунктом 1 статті 5 Конвенції

(а) Стверджуване позбавлення заявника свободи 23 червня 2010 року з 15 год. 43 хв. до 19 год. 02 хв.

(i) *Зауваження сторін*

55. Заявник стверджував, що протягом трьох годин та двадцяти хвилин його було позбавлено свободи без складання будь-яких процесуальних документів, не кажучи вже про його виправданість. Він зазначив, що він не міг покинути приміщення Служби безпеки, оскільки воно знаходилось під охороною та громадяни не могли

входити або виходити без спеціального дозволу. Оскільки в нього не було такого дозволу, будь-яка спроба вийти була б безуспішною.

56. Крім того, заявник зазначив, що відповідно до частини другої статті 106 КПК однією з підстав для затримання підозрюваного була спроба втечі (див. пункт 50). З огляду на відсутність будь-яких пояснень щодо його процесуального статусу на цій стадії або підстав його утримання у приміщенні Служби безпеки, він не був упевнений, що його спроба покинути приміщення не буде розцінена як спроба втечі у розумінні зазначеного положення законодавства. Заявник стверджував, що таке тлумачення було дуже ймовірним, оскільки рішення про порушення проти нього кримінальної справи було прийнято слідчим після його допиту.

57. Уряд стверджував, що заявник міг вільно піти після його допиту в якості свідка 23 червня 2010 року, та що жодного примусу чи тиску на нього з метою змусити залишитися у приміщенні Служби безпеки не було. У зв'язку з цим Уряд приділив увагу тому, що заявник був у супроводі свого адвоката, який мав бути обізнаним у питаннях, пов'язаних із позбавленням свободи. З огляду на відсутність будь-яких скарг адвоката щодо перебування його клієнта у приміщенні Служби безпеки, не було жодних ознак того, що заявник утримувався там проти його волі.

58. Відповідно, Уряд стверджував, що протягом відповідного періоду заявника не було позбавлено свободи та не було порушено його права за статтею 5 Конвенції.

(ii) Оцінка Суду

(a) Загальні принципи

59. Загальні принципи, встановлені Судом при оцінці питання, чи було когось «позбавлено свободи» у розумінні статті 5 Конвенції, були нещодавно викладені в рішенні Суду у справі «Каспаров проти Росії» (*Kasparov v. Russia*) (заява № 53659/07, пункт 36, від 11 жовтня 2016 року) та передбачають таке (з численними посиланнями на практику Суду, що тут не наводяться):

«(i) Відправним пунктом повинна бути конкретна ситуація, і має враховуватися ціла низка критеріїв, таких як вид, тривалість, наслідки і спосіб застосування відповідного заходу. Різниця між позбавленням і обмеженням свободи є питанням ступеня або інтенсивності, а не природи або сутності.

(ii) Вимога брати до уваги «вид» і «спосіб виконання» відповідного заходу дозволяє Суду враховувати конкретний контекст і обставини, які супроводжують інші види обмежень, крім парадигми ув'язнення у камері. Дійсно, контекст, в якому вживаються заходи, є важливим фактором, оскільки ситуації зазвичай трапляються в сучасному суспільстві, де громадськість може бути призвано терпіти обмеження свободи пересування або свободи в інтересах загального блага.

(iii) Часто необхідно абстрагуватися від зовнішніх ознак і використаних формулювань та зосереджуватися на реальній ситуації. Оцінка або відсутність оцінки з боку держави фактичної ситуації не може вирішальним чином вплинути на висновок Суду про наявність позбавлення свободи.

(iv) Право на свободу є надто важливим у «демократичному суспільстві» у розумінні Конвенції, щоб особа втратила право на захист за Конвенцією лише тому, що вона являється з повинною для взяття під варту. Тримання під вартою може порушувати статтю 5 Конвенції, навіть якщо зазначена особа погодилась на нього. З тієї ж причини, якщо особа спочатку приходить до місця тримання під вартою, таке як відділ міліції, з доброї волі або погоджується прибути до міліції для допиту, це само по собі не є вирішальним для питання про те, чи було цю особу позбавлено свободи.

(v) Суд також розгляне ступінь застосованого примусу. Якщо після вивчення фактів справи неможливо припустити, що заявник міг вільно піти, це зазвичай свідчить про те, що мало місце позбавлення свободи. Це може статися, навіть якщо відсутній прямий фізичний вплив на заявника, таке як застосування наручників або поміщення у зачинену камеру.

(vi) Пункт 1 статті 5 Конвенції може застосовуватися навіть до позбавлення свободи на дуже короткий строк.»

60. Незмінна точка зору Суду полягає у тому, що незадокументоване затримання особи є абсолютним запереченням фундаментально важливих гарантій, закріплених статтею 5 Конвенції, та вказує на найбільш серйозне порушення цього положення. Відсутність фіксації такої інформації, як дата, час та місце затримання, ім'я затриманого, підстави для затримання та ім'я особи, яка здійснила затримання, повинні розглядатися як недотримання вимоги щодо законності та невідповідність самій меті статті 5 Конвенції (див., серед багатьох інших посилань, рішення у справі «Чаманс і Тимофєєва проти Латвії» (*Čamans and Timofejeva v. Latvia*), № 42906/12, пункт 129, від 28 квітня 2016 року).

(β) *Застосування зазначених принципів у цій справі*

61. У цій справі не оспорується, що 23 червня 2010 року заявник залишався у приміщенні Служби безпеки після завершення його допиту в якості свідка о 15 год. 43 хв. та до складання протоколу про його затримання о 19 год. 02 хв. Основним предметом спору між сторонами було те, чи він діяв так з власної волі чи внаслідок застосування примусу.

62. Як зауважив Уряд, формальних ознак позбавлення свободи на цьому етапі не було. Так, до нього не було застосовано наручники, він не був зачинений та до нього не було приставлено охорону. Проте слід зазначити, що слідчий негайно поінформував заявника про рішення порушити проти нього кримінальну справу та почав складати офіційну постанову з цього питання без офіційного визначення статусу заявника. Незалежно від того, чи існувала в заявника технічна

можливість покинути приміщення Служби безпеки без спеціального дозволу, на думку Суду неможливо було припустити, що за таких обставин, він міг це зробити. Навпаки, Суд вважає переконливим твердження заявника, що знаючи про майбутню кримінальну справу проти нього, він мав усі підстави побоюватись, що його спроба піти матиме для нього негативні наслідки (див. пункт 56).

63. Щодо твердження Уряду, що і заявник, і його адвокат погодились з тією ситуацією, не заявляючи скарг, то воно, по-перше, є неточним (див. пункти 24, 26 та 33), а по-друге, воно не має значення для оцінки Суду, чи було заявника позбавлено свободи (див. пункт 59).

64. Абстрагуючись від лише зовнішніх ознак та незважаючи на відсутність кваліфікації з боку українських органів влади фактичної ситуації, що оскаржується, Суд за обставин цієї справи доходить висновку, що 23 червня 2010 року з 15 год. 43 хв. до 19 год. 02 хв. заявника було позбавлено свободи.

65. Суд вже встановлював порушення у справах, у яких формальне визнання заявника затриманим як підозрюваного відкладалося без будь-якого розумного пояснення (див., наприклад, рішення у справах проти України «Смолик проти України» (*Smolik v. Ukraine*), заява № 11778/05, пункти 46 – 48, від 19 січня 2012 року; «Гриненко проти України» (*Grinenko v. Ukraine*), заява № 33627/06, пункти 77, 78, від 15 листопада 2012 року; «Белоусов проти України» (*Belousov v. Ukraine*), заява № 4494/07, пункти 86 – 88, від 07 листопада 2013 року; та «Кушнір проти України» (*Kushnir v. Ukraine*), заява № 42184/09, пункти 166 – 168, від 11 грудня 2014 року).

66. Суд вважає, що така ж проблема проявилась у цій справі, оскільки протоколу затримання заявника на три години та двадцять хвилин не було, а його відсутності не було надано жодного пояснення.

67. Відповідно було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з цим.

(b) Затримання заявника 23 червня 2010 року о 19 год. 02 хв. та його тримання під вартою на підставі постанови слідчого до 24 червня 2010 року

(i) Зауваження сторін

68. Заявник стверджував, що його затримання 23 червня 2010 року о 19 год. 02 хв. без постанови суду суперечило гарантіям статті 29 Конституції та статті 106 КПК, відповідно до яких таке затримання дозволялось лише в особливо термінових справах, та які не були застосовними до його ситуації (див. пункти 49, 50).

69. Заявник зауважив, що слідчий просто послався на пункт 2 статті 106 КПК без будь-якого аналізу щодо відповідності цього положення обставинам його справи. Заявник також зазначив, що він ніколи не заперечував, що наклав резолюції на згаданих листах, та що в слідчого

не було жодних підстав підозрювати його у вчиненні кримінального правопорушення. Далі заявник зазначив, що навіть якщо припустити протилежне, то жодна з передумов, наведених у пункті 2 статті 106 КПК не відповідала його справі (див. пункт 50).

70. Уряд доводив, що в національних органів влади були законні підстави для затримання заявника. Уряд зазначив, що свідок пан Ш. під час його допиту 22 червня 2010 року прямо вказав на заявника, як на посадову особу, що грубо та неналежно виконувала свої службові обов'язки (див. пункт 19). Відповідно, Уряд стверджував, що положення статті 106 КПК було застосовано належним чином.

71. Уряд зазначив, що законність затримання заявника була предметом перевірки національних судів двох інстанцій, та що вони відмовили у задоволенні його скарг з цього приводу у зв'язку з необґрунтованістю (див. пункт 33).

(ii) Оцінка Суду

72. В усталеній практиці Суду за пунктом 1 статті 5 чітко встановлено, що будь-яке позбавлення свободи має не лише ґрунтуватися на одному з виключень, перелічених у підпунктах «а» – «f», але й також має бути «законним». Коли постає питання про «законність» взяття під варту, в тому числі, чи було дотримано «порядку, встановленого законом», Конвенція, по суті, посилається на національне законодавство та встановлює зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріальних та процесуальних норм. Конвенція, головним чином, вимагає, що будь-який арешт або затримання мають ґрунтуватися на положеннях національного законодавства, але вона також стосується якості закону, вимагаючи від нього відповідності принципу верховенства права, притаманному всім статтям Конвенції (див. рішення у справі «Дель Ріо Прада проти Іспанії» [ВП] (*Del Río Prada v. Spain* [GC]), заява № 42750/09, пункт 125, ЄСПЛ 2013).

73. Суд зазначає, що відповідно до українського законодавства позбавлення свободи без вмотивованого рішення суду можливе лише у обмеженій кількості ситуацій, які є достатньо чітко визначеними. Так, стаття 29 Конституції дозволяє застосування такого заходу на максимальний строк до трьох днів, але лише у якості реакції на нагальну необхідність попередити чи перепинити злочин (див. пункт 49). Відповідно до статті 106 КПК слідчий може затримати особу, якщо останню застали *in flagrante delicto*, якщо очевидці або потерпілі прямо вказали на цю особу, або якщо на особі або на її одязі були виявлені явні сліди злочину (частина перша). Будь-які інші дані, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, становитимуть законну підставу для затримання цієї особи без постанови суду лише якщо: (а) особа намагалася втекти; (б) вона не має постійного місця

проживання; або (с) коли не встановлено особи підозрюваного (див. пункт 50).

74. Немає жодних ознак того, що будь-яка з цих умов була наявна у справі заявника і, таким чином, її не можна віднести до переліку винятків, які надають слідчому право на затримання без постанови суду.

75. Слід зазначити, що заявника було затримано у зв'язку з подіями, які відбулися майже за півтора роки до того. Відповідно, не можна стверджувати, що органи влади зіткнулися із такою невідкладною ситуацією як, наприклад, *in flagrante delicto*. Загалом, немає жодних підстав вважати, що загальна вимога щодо отримання попереднього дозволу суду на затримання не могла або не мала бути дотримана.

76. З огляду на наведені міркування, Суд доходить висновку, що затримання заявника та тримання під вартою з 23 до 24 червня 2010 року на підставі постанови слідчого суперечили національному законодавству та, таким чином, були несумісними з положеннями пункту 1 статті 5 Конвенції.

77. Відповідно, у зв'язку з цим також було порушення пункту 1 статті 5.

2. Скарга за пунктом 3 статті 5 Конвенції

(а) Зауваження сторін

78. Заявник скаржився, що його тримання під вартою з 24 червня 2010 року до 05 липня 2011 року порушувало його права за пунктом 3 статті 5 Конвенції. Він стверджував, що у своїх постановках щодо обрання йому запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та подальшого продовження застосування цього запобіжного заходу національні суди не навели відповідних та достатніх підстав.

79. Він критикував дії судів через їхній формалізм, та що вони не оцінили конкретні обставини його справи та не розглянули можливість застосування альтернативних, менш обтяжливих запобіжних заходів. Він зазначив, що після порушення кримінальної справи проти Д. він двічі виїжджав за кордон. Він зауважив, що він постійно демонстрував свою готовність співпрацювати зі слідством та у зв'язку з цим зазначив, що він з'явився на допит в якості свідка у цій справі за першим викликом слідчого. Більше того, п'ятдесят народних депутатів запропонували виступити особистими поручителями з метою забезпечення його належної процесуальної поведінки. Проте українські суди не оцінили жодної з наведених обставин.

80. Далі заявник стверджував, що при неодноразовому продовженні строку тримання заявника під вартою національні суди, головним чином, посилались на відсутність будь-яких підстав для зміни

запобіжного заходу у вигляді взяття під вартою на більш м'який. Іншими словами, він стверджував, що вони навіть не намагалися встановити та продемонструвати існування конкретних фактів, які б переважали над принципом поваги до особистої свободи, та що тягар доведення було помилково перекладено на нього.

81. Уряд стверджував, що тримання заявника під вартою ґрунтувалось на відповідних та достатніх підставах.

82. Уряд доводив, що національними судами було враховано не тільки тяжкість відповідного кримінального правопорушення, але й всі інші відповідні обставини.

83. На підтримку своїх аргументів Уряд посилався на той факт, що 05 липня 2011 року заявника було звільнено під підписку про невиїзд. Уряд зазначив, що на той момент проведення всіх слідчих дій було завершено, та що більше не існувало жодного ризику, що він перешкоджатиме встановленню істини або впливатиме на свідків.

(b) Оцінка Суду

(i) Загальні принципи

84. Суд нагадує, що обґрунтування будь-якого періоду тримання під вартою, незалежно від того, наскільки воно коротке, має бути переконливо продемонстроване органами влади. Обов'язок посадової особи, яка відправляє правосуддя, надавати відповідні та достатні підстави затримання – на додаток до наявності обґрунтованої підозри – покладається на неї з моменту ухвалення першого рішення про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під вартою, тобто, «негайно» після затримання (див. рішення у справі «Бузаджі проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova [GC]*), заява № 23755/07, пункти 87 та 102, ЄСПЛ 2016 (витяги). Більше того, вирішуючи питання про звільнення або подальше тримання особи під вартою, органи влади зобов'язані розглянути альтернативні заходи забезпечення її явки до суду (див., наприклад, рішення у справі «Ідалов проти Росії» [ВП] (*Idalov v. Russia [GC]*), заява № 5826/03, пункт 140, від 22 травня 2012 року).

85. До обґрунтувань, які відповідно до практики Суду вважаються «відповідними» та «достатніми» доводами, входять такі підстави, як небезпека переховування від слідства, ризик чинення тиску на свідків або фальсифікації доказів, ризик змови, ризик повторного вчинення злочину, ризик спричинення порушення громадського порядку, а також необхідність захисту затриманого (див., наприклад, рішення у справі «Ара Арутюнян проти Вірменії» (*Ara Harutyunyan v. Armenia*), заява № 629/11, пункт 50, від 20 жовтня 2016 року, з подальшими посиланнями).

86. Презумпція завжди діє на користь звільнення. Національні органи судової влади повинні, з дотриманням принципу презумпції невинуватості, дослідити всі факти, що свідчать на користь чи проти існування згаданої вимоги про громадський порядок або виправдовують відступ від норми статті 5, та мають навести їх у своїх рішеннях щодо клопотань про звільнення. По суті, саме на підставі причин, наведених у цих рішеннях, та встановлених фактів, зазначених заявником у своїх скаргах, Суд має дійти висновку про наявність або відсутність порушення пункту 3 статті 5 (див., серед інших джерел, згадане рішення у справі «Бузаджі проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova [GC]*), пункти 89 та 91). Аргументи на користь чи проти звільнення не повинні бути «загальними та абстрактними» (див. рішення у справі «Смірнова проти Росії» (*Smirnova v. Russia*), заяви № 46133/99 та 48183/99, пункт 63, ЄСПЛ 2003-IX (витяги)). Якщо законодавство передбачає презумпцію щодо факторів, які стосуються підстав продовження тримання під вартою, то існування конкретних фактів, що переважають принцип поваги до особистої свободи, має бути переконливо продемонстровано (див. рішення у справі «Ілійков проти Болгарії» (*Ilijkov v. Bulgaria*), заява № 33977/96, пункт 84 *in fine*, від 26 липня 2001 року).

(ii) Застосування зазначених принципів у цій справі

87. Суд зазначає, що заявник тримався під вартою один рік та дванадцять днів. Обираючи та продовжуючи такий запобіжний захід, українські суди здебільшого ґрунтувались на таких міркуваннях: серйозність висунутих проти нього обвинувачень та існування небезпеки його переховування від слідства або перешкоджання слідству шляхом, зокрема, фальсифікації доказів або тиску на свідків.

88. Варто зазначити, що кримінальна справа проти заявника стосувалася конкретних фактів, які ніколи не оспорювалися. Тобто, заявник ніколи не заперечував, що він, обіймаючи посаду Голови Державної митної служби, наклав резолюції на офіційні листи від 26 лютого 2009 року. Суть кримінальної справи проти нього полягала в правовій кваліфікації цього діяння: спочатку воно розглядалось як можлива службова недбалість, але згодом було перекваліфіковано на зловживання службовим становищем (див. пункти 23, 37, 51 та 52). За цих обставин було важко уявити, яким чином заявник міг би перешкодити встановленню будь-яких фактів, що мали значення для слідства. Так само визначення характеру та обсягу його службових обов'язків на той час не залежало від будь-яких показань свідків або інших доказів, які можна було сфальсифікувати. Таким чином, і за відсутності будь-яких додаткових пояснень від національних судів у зв'язку з цим, залишається незрозумілим, що саме вони мали на увазі під посиленням на ризик втручання заявником у слідство.

89. Суд зазначає, ризик його переховування від слідства, на який робилося посилення з метою виправдання його тримання під вартою, також не ґрунтувався на яких-небудь конкретних фактах справи. Національні суди не надали ніякої оцінки доречному аргументу заявника, що його процесуальна поведінка свідчила про його готовність співпрацювати зі слідством.

90. Крім того, вбачається, що в аргументах національних судів не міститься жодних ознак того, що вони належним чином розглянули можливість застосування у справі заявника будь-якого альтернативного, менш обтяжливого запобіжного заходу. Зокрема, не було надано жодного пояснення щодо їхньої відмови у задоволенні клопотання про звільнення заявника під особисту поруку п'ятидесяти народних депутатів (див. пункт 28 та 30).

91. Далі Суд зауважує, що наведені в обґрунтування тримання заявника під вартою аргументи не змінилися з плином часу. Навіть коли слідство було закінчено та заявник ознайомлювався з матеріалами справи, його тримання під вартою продовжувалося лише тому, що суди не вбачали ніяких підстав для зміни запобіжного заходу (див. пункти 41 та 44). Отже, Суд погоджується з аргументом заявника, що протягом усього періоду його тримання під вартою національні суди не здійснили конкретної фактологічної оцінки обраного йому запобіжного заходу. Той факт, що 05 липня 2011 року його було звільнено, тобто до його засудження (див. пункт 46), не компенсує ті попередні недоліки.

92. Суд часто встановлював порушення пункту 3 статті 5 Конвенції у справах проти України у зв'язку з тим, що навіть коли йдеться про тривалі строки тримання під вартою, національні суди посиляються на однакові підстави протягом всього періоду ув'язнення заявника, якщо взагалі роблять це (див., наприклад, «Харченко проти України» (*Kharchenko v. Ukraine*), заява № 40107/02, пункти 80, 81 та 99, від 10 лютого 2011 року).

93. Суд вважає, що обставини цієї справи свідчать про таку саму проблему.

94. Відповідно було порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 18 КОНВЕНЦІЇ У ПОЄДНАННІ ЗІ СТАТТЕЮ 5

95. Заявник стверджував у своїй заяві, що порушення його прав за Конвенцією переслідували політичні мотиви та були обумовлені його службою у складі попереднього уряду, який на момент подання його заяви до Суду, був у опозиції до нової правлячої партії. Посилаючись на «багаточисельні публікації, як у вітчизняній, так і закордонній

пресі», заявник стверджував, що він та колишні службовці попереднього уряду безпідставно переслідувались.

96. Уряд держави-відповідача було повідомлено про зауваження заявника за статтею 18 Конвенції у поєднанні зі статтею 5, яка передбачає:

«Обмеження, дозволені згідно з цією Конвенцією щодо зазначених прав і свобод, не застосовуються для інших цілей ніж ті, для яких вони встановлені.»

97. Уряд доводив, що твердження заявника не були жодним чином обґрунтовані.

98. Заявник відповів, пославшись на свої попередні аргументи у заяві, не надаючи додаткових коментарів.

99. З огляду на стислий характер зауважень заявника на підтримку цієї скарги, Суд не може не відхилити її як явно необґрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

100. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції, що суди, які розглядали питання щодо його попереднього ув'язнення не були безсторонніми та незалежними, зокрема, оскільки неодноразово одні й ті самі судді розглядали питання щодо продовження застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту. Крім того, він скаржився за згаданим положенням, що суди не розглянули його апеляційну скаргу на постанову від 30 вересня 2010 року про порушення проти нього кримінальної справи за частиною третьою статті 364 КК (див. пункт 37). Зрештою, заявник скаржився за статтею 14 Конвенції, що органи судової влади в обґрунтування тримання його під вартою посилались на його високий соціальний статус та матеріальний стан.

101. У світлі всіх наявних у нього матеріалів та належності оскаржуваних питань до сфери його компетенції, Суд вважає, що вони не виявляють жодних ознак порушень прав і свобод, гарантованих Конвенцією та протоколами до неї. Відповідно, ця частина заяви також має бути відхилена як явно необґрунтована відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

102. Статтею 41 Конвенції передбачено:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

A. Шкода

103. Заявник вимагав 15 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

104. Уряд заперечив проти цієї вимоги як надмірної.

105. Суд, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, присуджує заявнику 10 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

106. Заявник вимагав 7 128 євро в якості компенсації витрат на правову допомогу, що надавалась паном Бущенком під час провадження у Суді, яка включала в себе: 6 600 євро за правову допомогу з погодинною ставкою 150 євро та 528 євро за адміністративні витрати. В обґрунтування своєї вимоги заявник надав договір про надання допомоги адвоката від 21 липня 2011 року, відповідно до якого він мав внести на користь пана Бущенка платіж в розмірі 4 000 євро. Решта суми мала бути сплачена після завершення провадження у м. Страсбург та виключно в межах суми, що буде присуджена Судом в якості відшкодування судових та інших витрат. Договором також передбачалось, що заявник мав компенсувати своєму представнику різні адміністративні витрати у розмірі 8% від суми судових витрат. Як підтверджено квитанціями, 02 серпня та 29 листопада 2011 року заявник сплатив своєму представнику платіж в розмірі, еквівалентному 4 000 євро. Заявник також надав акт виконаних робіт, заповнений паном Бущенко 22 листопада 2011 року, згідно з яким він працював над справою сорок чотири години.

107. Уряд заперечив проти цієї вимоги як необґрунтованої та надмірної.

108. Згідно з практикою Суду заявник має право на компенсацію судових та інших витрат лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір – обґрунтованим. У цій справі, беручи до уваги наявні в нього документи та зазначені вище критерії, Суд вважає за належне присудити 2 000 євро в якості компенсації витрат за всіма пунктами.

С. Пеня

109. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятними скарги за пунктами 1 та 3 статті 5 Конвенції, а решту скарг у заяві неприйнятними;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з позбавленням заявника свободи 23 червня 2010 року з 15 год. 43 хв. до 19 год. 02 хв.;
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з затриманням заявника без постанови суду з 19 год. 02 хв. 23 червня до 24 червня 2010 року;
4. *Постановляє*, що було порушення пункту 3 статті 5 Конвенції;
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 10 000 (десять тисяч) євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись;
 - (ii) 2 000 (дві тисячі) євро в якості компенсації судових та інших витрат та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 30 січня 2018 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Маріалена Цірлі
(*Marialena Tsirli*)
Секретар

Вінсент А. Де Гаetano
(*Vincent A. De Gaetano*)
Голова